CHEMARE CĂTRE SOCIETATE ȘI CĂTRE FACTORII POLITICI DE PE AMBELE MALURI ALE PRUTULUI

Acad. **Ioan-Aurel POP,** președintele Academiei Române
Acad. **Ion TIGHINEANU,** președintele Academiei de Științe a Moldovei
© 2026. Drepturile de autor aparțin autorilor. Licență: CC BY 4.0.

Al doilea sfert al secolului XXI începe sub semnul unor mari transformări ale ordinii internaționale. Mecanismele de securitate construite după cel de-Al Doilea Război Mondial își pierd treptat eficiența, iar dreptul internațional nu mai oferă garanțiile de stabilitate care păreau, până de curând, solide și durabile. Declarațiile recente ale unor lideri occidentali, formulate în cadrul Forumului Economic Mondial de la Davos, confirmă această realitate: lumea a intrat într-o etapă de incertitudine geopolitică accentuată, în care statele mici și vulnerabile sunt nevoite să-și regândească strategiile de securitate și de dezvoltare.

Pentru Republica Moldova, dar și pentru întregul spațiu românesc de pe ambele maluri ale Prutului, aceste evoluții nu reprezintă simple analize teoretice. Ele sunt realități cu implicații foarte serioase. Proximitatea unui conflict militar de amploare, persistența separatismului și fragilitatea instituțională sporesc riscurile și limitează opțiunile de protecție pe termen lung. Într-un asemenea context, devine evident că soluțiile exclusiv politice sau strict juridice nu sunt suficiente. În acest cadru, Declarația comună a Academiei Române și a Academiei de Științe a Moldovei din 30 decembrie 2025, urmată de Apelul adresat comunităților științifice și culturale la 15 ianuarie 2026, propune o abordare strategică de profunzime. Aceasta se întemeiază pe reîntregirea spirituală, culturală și științifică a poporului român. Istoria modernă și contemporană demonstrează că unitatea culturală și intelectuală precedă și pregătește unitatea politică. Această lecție a trecutului rămâne pe deplin actuală într-o epocă marcată de instabilitate și de reconfigurări globale.

În prezent, prioritatea Republicii Moldova este parcursul european, un obiectiv legitim, confirmat prin voința cetățenilor. Aderarea la Uniunea Europeană presupune, încurajează și întărește apropierea celor două maluri ale Prutului. Acest parcurs poate crea condiții favorabile pentru o unitate reală, construită prin educație, cercetare, cooperare instituțională și asumarea fermă a adevărului istoric. Finalitatea firească a acestui proces este reîntregirea poporului român. Românii știau și românii știu, mai ales în preajma Sărbătorii Naționale de la 24 Ianuarie, că „unirea face puterea". Așa au gândit Alexandru Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu, moș Ion Roată și generația lor. Bine au gândit și bine au acționat.

Consolidarea unui spațiu cultural și științific comun contribuie esențial la creșterea rezilienței societale și la diminuarea vulnerabilităților. Într-o lume în care echilibrele se schimbă rapid, amânarea deciziilor privind unitatea celor două maluri ale Prutului poate avea costuri greu de recuperat. Reîntregirea poporului român trebuie înțeleasă nu doar ca un ideal identitar, ci ca un imperativ strategic al secolului XXI.

Timpul nu mai este acum un aliat, după principiul că el le rezolvă pe toate. Pașii care pot fi făcuți astăzi riscă să devină imposibili mâine. De aceea, responsabilitatea revine tuturor: societății civile, mediului academic, comunității culturale și factorilor de decizie politică din cele două state românești. Viitorul nostru nu trebuie și nu poate să fie lăsat la voia conjuncturilor externe. Este momentul acțiunii menite să conducă la marea operă de reîntregire națională.

23 ianuarie 2026